

Študentska organizacija Univerze v Ljubljani
Pivovarniška ulica 6
1000 Ljubljana

Ljubljana, 19. december 2023

Odziv ŠOU v Ljubljani na poročilo Računskega sodišča RS v zvezi z učinkovitostjo zastopanja pravic študentov

Računsko sodišče RS je v letu 2022 obiskalo in revidiralo delovanje ŠOU v Ljubljani, pri čemer pa ni ugotovilo kakšnih nepravilnosti ali nepreglednosti delovanja študentske organizacije. Pri revidiranju se je Računsko sodišče RS ukvarjalo z vprašanjem učinkovitega delovanja v smislu revizorske stroke. Računsko sodišče RS je iz tega vidika resda slabo ocenilo učinkovitost delovanja ŠOU v Ljubljani, vendar odgovornosti za to ni mogoče pripisati izključno ŠOU v Ljubljani, saj je bila takšna revizija narejena prvič v zgodovini delovanja ŠOU v Ljubljani v samostojni Sloveniji.

ŠOU v Ljubljani je precejšnje število priporočil Računskega sodišča RS iz nejavnih dokumentov že upošteval. Primeroma je tako v svojih aktih omogočil sprejem svojega proračuna za leto vnaprej in v obliki dvoletnega proračuna, prav tako je vpeljal obveznost obvezne vsakoletne notranje revizije poslovanja ŠOU v Ljubljani. Nadalje se bo finančno leto ŠOU v Ljubljani na novo prilagodilo in uskladilo z državnimi institucijami, saj je bilo do sedaj vezano precej bolj na mandate študentskega zbora, kateri pa so vezani na študijsko leto.

Poudarjamo, da je Računsko sodišče RS v svojih dokumentih prvič bolj podrobno in argumentirano povedalo svoje stališče glede upoštevanja različnih predpisov na finančno računovodskem področju ter v tem smislu natančneje določilo status ŠOU v Ljubljani in pravila, po katerih naj ŠOU v Ljubljani posluje. Nadalje pa je potrebno povedati, da so nekatera priporočila oziroma navodila Računskega sodišča RS posledica preteklih odločitev ŠOU v Ljubljani, da omogoči članom Družine ŠOU v Ljubljani, t.j. svojim zavodom in Fundaciji študentski tolar, čim več organizacijske in upravljalne svobode. Pravila revizijskega nadzora zahtevajo nasprotno od tega čim večji in čim bolj natančen nadzor nad delovanjem zavodov ter porabo finančnih sredstev. Stališče Računskega sodišča RS in posledično države je takšno, da bi bilo potrebno nad člani Družine ŠOU v Ljubljani vzpostaviti višjo stopnjo kontrolnih vzvodov kot je to v praksi vzpostavljeno sedaj. Po stališču Računskega sodišča RS je potrebno vzpostaviti pogoje poslovanja

zavodov na način, da bo mogoče s strani ŠOU v Ljubljani bolj dosledno ugotavljati dosežene cilje glede na načrtovano ter vzpostaviti merilnike za preverjanje zastavljenih ciljev posameznih zavodov. Iz tega vidika bo ŠOU v Ljubljani na podlagi priporočil Računskega sodišča RS ob uskladitvi volje poslancev SZ ŠOU v Ljubljani sprejel tudi ustrezen strateški dokument, ki bo bolj dosledno prenašal pojem interesov in pravic študentov v akte in dejanja ŠOU v Ljubljani. Svoje dosedanje poslanstvo je ŠOU v Ljubljani utemeljeval v skladu s 5. členom Statuta ŠOU v Ljubljani, ki določa razmerje v odnosu do ŠOS, ki izhaja iz volje študentov Univerze v Ljubljani in upoštevajoč dejstvo, da je ŠOU v Ljubljani na podlagi določb 145. člena Ustave Republike Slovenije in določb 12. člena Zakona o skupnosti študentov ob sodelovanju Študentske organizacije Univerze v Mariboru ustanovil Študentsko organizacijo Slovenije (v nadaljevanju: ŠOS). ŠOU v Ljubljani ostaja ne glede na strateški dokument izvirni ustanovitelj ŠOS in kot izvirna organizacijska oblika ŠOS uveljavlja samo del svojih pravic v okviru ŠOS in bo takšno poslanstvo izvajala še naprej.

Računsko sodišče RS je revidiralo obdobje 2020 – 2022, ki pa zaradi skupno 174 dni trajajoče policijske ure (od 20. oktobra 2020 do 12. aprila 2021) ter vseh na hitro sprejetih pravil in ukrepov države v obdobju epidemije COVID-19 težko odraža dejansko stanje delovanja ŠOU v Ljubljani. Dejstvo je, da so bile v tem času bistveno okrnjene finančne zmožnosti ŠOU v Ljubljani, predvsem zaradi upada študentskega dela in je bilo potrebno izpeljati kar nekaj varčevalnih ter prilagoditvenih ukrepov. Zaradi epidemije COVID-19 je bilo neprimerljivo manj izpeljanih prireditev, dogodkov, koncertov, kot v letih poprej, preostanek projektov pa se je večinoma preselil na splet ter se izvajal na daljavo. Glede na statistiko ŠOU v Ljubljani je bilo v tem obdobju izpeljanih približno polovico manj prireditev, dogodkov in koncertov. Upoštevati pa je potrebno tudi dejstvo, da so bili praktično vsi dogodki v letih 2020 in 2021 tako ali drugače podvrženi ukrepom proti epidemiji, ki jih je ŠOU v Ljubljani dosledno spoštoval.

ŠOU v Ljubljani je svoje poslanstvo ves čas uresničeval skladno z akti in dejanji Študentske organizacije Slovenije ter sledil poslanstvu študentskih organizacij kot stanovske organizacije. Takšen prispevek je predstavljal tudi del samostojnega sofinanciranja študentske prehrane, ki je s strani Računskega sodišča RS kritiziran. ŠOU v Ljubljani bo zato v dialogu z državo očitno moral preveriti svojo nadaljnjo vlogo pri izvajanju javnega pooblastila študentske prehrane in si bo še naprej prizadeval, da bo omogočal kvalitetno prehrano študentom. T.i. sistem študentskih bonov je mednarodno prepoznaven in kvalitetno delujoč sistem, ki zagotavlja študentom vsakodnevne tople obroke. Kakovostno pripravljene topli obroki hrane so pogoj za zdravo življenje, razvoj in nenazadnje sam študij študentov na Univerzi v Ljubljani. Ob vse bolj zahtevnih urnikih in študijskih obveznostih ni mogoče pričakovati od študentov, da si bodo sleherni dan sami pripravljali obroke hrane, saj to preprosto v pogosto prenatrpanem življenjskem ritmu vzame preveč časa in energije. ŠOU v Ljubljani bo vztrajal pri kvalitetnem nadzoru in bo z državo še naprej sodeloval pri zagotavljanju nemotenega delovanja študentske prehrane.

ŠOU v Ljubljani se je bil primoran umakniti iz organov upravljanja članov družine ŠOU v Ljubljani zaradi zagotavljanja finančnih virov iz razpisov EU in Republike Slovenije. Prevladujoči vpliv ŠOU v Ljubljani v strukturi teh zavodov je onemogočal tem zavodom pridobitev določenih statusov, ki so osnova za pridobitev finančnih sredstev na razpisih. Naj omenimo primer Zavoda Radio študent, ki bi bil prikrajšan za številna sredstva, ki jih sedaj uspešno pridobiva iz drugih virov, če se ŠOU v Ljubljani ne bi umaknil iz položaja prevladujočega vpliva. Umik iz upravljaljske strukture zavodov je bil po eni strani narejen ravno zaradi čim večje možnosti pridobitve drugih finančnih sredstev (izven okvirov vira koncesijskih dajatev). Država do sedaj ni imela posluha za sofinanciranje študentskih organizacij, ker v razpisih za pridobitev sredstev ni prepoznala študentskih organizacij kot ustrezne pravne osebe za pridobitev sredstev in izpeljavo projektov. Edini mogoči način za pridobitev dodatnih virov financiranja na razpisih, je trenutno umik ŠOU v Ljubljani iz upravljaljske strukture zavodov družine ŠOU v Ljubljani.

Naj na koncu izpostavimo, da je ŠOU v Ljubljani tekom celotnega postopka revizije Računskemu sodišču RS odstopil celotno dokumentacijo organizacije, bil revizorjem ves čas na voljo za vsa dodatna vprašanja in pojasnila ter nasploh sodeloval tvorno, odkrito, pregledno in transparentno. Kot prvi tovrsten postopek revizije študentske organizacije, ki tvori sui generis pravno obliko in ki še nikoli ni bila revidirana na podoben način, smo pričakovali, da bodo državne institucije podale številne predloge kako naj svoje delovanje še dodatno izboljšamo, vse te predloge pa smo v celoti sprejeli in jih tudi predpisali v okviru aktov organizacije oz. bomo to storili v najkrajšem možnem času.

Računsko sodišče RS zaradi dosledne uporabe strogih pravil v svojih revizijah pogosto odkrije določene nepravilnosti oz. poda priporočila o spremembah vsem institucijam, ki jih pregleduje. Navedeno je razvidno iz javno objavljenih preteklih poročil učinkovitosti delovanja institucij, kot so občine, ministrstva, javni zavodi in druge pravne osebe, ki upravljajo z bistveno večjo vsoto denarja, kot ŠOU v Ljubljani, a so bile tudi te deležne ostrih kritik glede poslovanja s strani Računskega sodišča RS. Menimo, da Računsko sodišče RS opravlja izjemno pomembno in nujno potrebno nalogo nadzora nad porabo javnih sredstev v naši državi.

ŠOU v Ljubljani bo tudi v prihodnje tvorno sodeloval s pristojnimi institucijami in neprestano izboljševal svojo delovanje v zagovarjanju interesov in pravic študentske skupnosti. Verjamemo, da bodo k temu pripomogla tudi priporočila, ki nam jih je podalo Računsko sodišče RS.

Naposled naj poudarimo, da smo ponosni na kakovost, raznolikost, obseg in domet izvedenih projektov naše organizacije in bomo z dobrim delom nadaljevali še naprej. Uspešnost ŠOU v Ljubljani se kaže tudi v primerjavi s podobnimi organizacijami v tujini, sploh pri pogajanjih z odločevalci na državni ravni. Tako smo v zadnjih letih študentom zagotovili covid dodatke v dvakratni višini 150eur, pripravili besedilo ter izborili sprejetje ZUPŠ-1, ki vsako leto zagotavlja

okoli 35 milijonov evrov dodatnih sredstev neposredno za študentsko populacijo, povišali višino državnih štipendij, podaljšali čas koriščenja študentske prehrane, prepovedali dodatno zaračunavanje vpisnih stroškov, zagotovili enako obravnavo študentov ter prepoved spolnega in drugega nadlegovanja ter trpinčenja v študijskem okolju, omogočili dodatno študijsko leto materi mrtvorojenega otroka, dopolnili opredelitev študentov s posebnimi potrebami in posebnim statusom, zagotovili dodatek za delovno dobo za čas opravljanja študentskega dela, zvišali subvencijo za študentsko prehrano in omogočili njeno koriščenje tudi v času poletnih mesecev, zagotovili dodatna sredstva za gradnjo novih študentskih domov itn. Prepričani smo, da vsega tega ne bi uspeli uresničiti brez učinkovitega delovanja študentskih organizacij.

Študentska organizacija Univerze v Ljubljani